

"Václav Havel" prezidentu Zemanovi a premiéru Babišovi

*Vážený pane prezidente Zemane, vážený pane premiére Babiši, **
náš život ztratil jakýsi vyšší úběžník a my se nezadržitelně rozštěpujeme - stále hlouběji odcizeni světu, lidem i sobě samým. Jsme jako ten Sisyfos - valíme balvan života na kopec jeho iluzorního smyslu, aby se vzápětí skutálel zpět, do údolí své vlastní absurdity. **(Vyrozumění, 1965)**

Mnoho lidí je obecnými společenskými poměry v naší zemi zneklidněno, zklamáno, nebo dokonce znechuceno; mnoho lidí si myslí, že - demokracie nedemokracie - opět jsou u moci lidé nedůvěryhodní, kterým jde víc o vlastní prospěch než o zájem obecný; mnoho lidí je přesvědčeno, že poctiví podnikatelé jsou na tom špatně, zatímco podvodní zbohatlíci mají zelenou; převládá přesvědčení, že se v této zemi vyplácí lhát i krást, že mnozí politici i státní úředníci jsou úplatní a že politické strany - ač všechny bez rozdílu krásně mluví o svých čestných úmyslech - jsou tajně manipulovány podezřelými finančními skupinami ... Stále víc lidí je zkrátka celkově znechuceno politikou, kterou činí pochopitelně a právem za tyto všechny nedobré věci odpovědnu, a my všichni, bez ohledu na to, že si nás svobodně zvolili, se jim stáváme podezřelí, ne-li přímo protivní. **(9/12/1997, Rudolfinum)**

Politika je oblast lidské činnosti, která klade zvýšené nároky na mravní cit, na schopnost kritické sebereflexe, na skutečnou odpovědnost, na vkus a takt, na schopnost vcítění do duše druhých, na smysl pro míru, na pokoru. Je to zaměstnání pro obzvlášť skromné lidi. Pro lidi neobelhatelné. Lžou všichni, kteří nám tvrdí, že politika je špinavá věc. Politika je prostě jen práce, která si žádá obzvlášť čisté lidi, protože se v ní lze obzvlášť snadno morálně zašpinit. Tak snadno, že si toho méně bdělý duch vůbec nemusí všimnout. **(28/5/1991, Kodaň)**

Čili shrnuto: má-li člověk srdce na pravém místě a má-li vkus, nejen, že může v politice obstát, ale je k ní přímo předurčen. Je-li někdo skromný a netouží-li po moci, nejen, že není nezpůsobitý věnovat se politice, ale patří naopak do ní. Předpokladem politiky není schopnost lhát. Stačí mít cit a vědět, kdy, komu, co a jakou formou říct. Není

pravda, že člověk zásadový se do politiky nehodí. Stačí, když jeho zásadovost je doplněna trpělivostí, rozmyslem, smyslem pro míru a porozuměním pro druhého. Není pravda, že v politice ob stojí jen bezcitný cynik, náfuca, drzoun a hulvát. Ty všechny politika, pravda, přitahuje. Nakonec v ní ale přeci jen váží víc zdvořilost a vychovanost. Myslím, že tyto mé zkušenosti a tato má pozorování potvrzují, že politika jako praktikovaná mravnost je možná. Že není jednoduché jít v ní vždycky touto cestou, to ovšem nepopírám a nikdy jsem také netvrdil opak. **(27/10/1991, New York)**

Vážený pane prezidentě Zemaně, vážený pane premiéře Babiši,
z toho, co jsem řekl ..., je snad zřejmé, který z četných úkolů, jež jsou před námi, vnímám jako nejdůležitější. Zdá se mi, že ... celá politická reprezentace naší země a vůbec všichni veřejně činní lidé by měli jasně říct našim spoluobčanům, že jakékoli dobré lidské soužití i jakákoli prosperita jsou myslitelné jen tehdy, budou-li panovat v různých oblastech života jasná, dobrá a všem srozumitelná pravidla a budou-li tato pravidla obecně respektována. Respekt k nim lze zajisté posílit rychlým a přísným trestáním jejich porušování, nicméně to je a vždycky bude jen posila takříkajíc pomocná. Hlavní je, aby tento respekt zdomácněl v lidských myslích do té míry, že pro každého bude ctí, plní-li zákon, a nikoli, že ho porušuje či obchází. Jinými slovy: bez všestranné kultivace mravního řádu, který jediný může být zdrojem respektu k pravidlům lidského soužití, a tím i tmelem našeho občanského společenství, nemáme šanci na klid, stabilitu, spokojenost a prosperitu. **(7/12/1997, Rudolfinum)**

Slibme si proto ..., že už nikdy nedovolíme lidské tuposti, aby vládla a šířila nicotu. Slibme si, že už si nikdy nenecháme asanovat své duše a že je nebudeme už nikdy asanovat druhým. Naším posláním není tancovat podle rozmarné taktovky nepovolaného dirigenta! **(Asanace, 1987)**

Kdo se hádá o komáří řešeto, nemůže tančit s kozou u Podmoke! ...
No nic - a teď se tak nějak bez zbytečných diskusí rozejděte! **(Zahradní slavnost, 1963)**

Váš Václav Havel ♥

V Liberci, 21. srpna 2019

** texty psané kurzívou nejsou autentickými slovy Václava Havla*